

Бориспільський міськрайонний суд Київської області
08300, м. Бориспіль, вул. Київський шлях, 72, тел./факс (04595) 6-76-19,
inbox@bpm.ko.court.gov.ua

**Узагальнення судової практики
застосування Бориспільським міськрайонним судом законодавства щодо злочинів
проти встановленого порядку несення військової служби за II півріччя 2014 року та I
півріччя 2015 року**

На виконання листа Апеляційного суду Київської області № 20634/07-16/15 від 10 вересня 2015 року Бориспільським міськрайонним судом було проведено узагальнення судової практики щодо застосування судом законодавства про злочини проти встановленого порядку несення військової служби за II півріччя 2014 року та I півріччя 2015 року.

Згідно з ч. 1 ст. 401 КК України, військовими злочинами визнаються передбачені розділом XIX злочини проти встановленого порядку несення або проходження військової служби, вчинені військовослужбовцями, а також військовозобов'язаними під час проходження ними навчальних (чи перевірних) або спеціальних зборів.

Встановлений **порядок несення та проходження військової служба** (військовий правопорядок) - це сукупність таких, що виникають у процесі життя і бойової діяльності військ, суспільних відносин, закріплених у законах, військових статутах, положеннях про проходження служби різними категоріями військовослужбовців та інших актах законодавства. До складу цього порядку належать: порядок підлеглості та військової честі; порядок проходження військової служби; порядок експлуатації озброєння і військової техніки та користування військовим майном; порядок несення спеціальних служб; порядок зберігання військової таємниці; порядок здійснення своїх повноважень військовими службовими особами збройних сил та інших військових формувань; порядок виконання військового обов'язку в бою та в інших особливих умовах; порядок дотримання звичаїв та правил ведення війни.

Метою даного узагальнення є виявлення проблемних питань, що виникають при розгляді справ даної категорії та виявлення причин скасування, змін судових рішень судами апеляційної та касаційної інстанцій.

Об'єктом узагальнення є кримінальні справи зазначеної категорії, розглянуті Бориспільським міськрайонним судом Київської області, щодо порушення встановленого порядку несення військової служби за II півріччя 2014 року та I півріччя 2015 року.

Основними нормативно-правовими актами, що регулюють відносини в даній категорії справ є:

- Конституція України;
- Закон України «Про військовий обов'язок і військову службу» від 25.03.1992 р. № 2232;
- Закон України «Про оборону України» від 06.12.1991 р. № 1932;
- Закон України «Про Збройні Сили України» від 06.12.1991 р. № 1934;
- Закон України «Про Раду національної безпеки і оборони України» від 05.03.1998 р. № 183;
- Закон України «Про Державний Кордон України» від 04.11.1991 р. № 1777;

- Закон України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» від 23.10.1993 р. № 3543;,
- Закон України «Про правовий режим воєнного стану» від 06.04.2000 р. № 1647;
- Закон України «Про загальний військовий обов'язок і військову службу» від 25.03.1992 р. № 2232;
- Закон України «Про порядок допуску та умови перебування підрозділів збройних сил інших держав на території України» від 22.02.2000 р. № 1479;
- Закон України «Про участь України в міжнародних миротворчих операціях» від 23.04.1999 р. № 613;
- Статут внутрішньої служби Збройних Сил України, затверджений Законом України від 24.03.1999 р. № 548

Безпосереднім об'єктом конкретного військового злочину є ті відносини військової служби, проти яких спрямоване діяння.

Залежно від безпосереднього об'єкта можна виділити такі групи військових злочинів:

- злочини, що посягають на порядок взаємовідносин між військовослужбовцями (статті 402-406);
- злочини, що посягають на встановлений порядок проходження військової служби (статті 407-409);
- злочини, що посягають на встановлений порядок користування військовим майном (статті 410-413);
- злочини, що посягають на встановлений порядок поведження зі зброєю та порядок експлуатації військової техніки (статті 414-417);
- злочини, що посягають на встановлений порядок несення окремих видів військової служби (статті 418-421);
- злочини, що посягають на встановлений порядок збереження військових відомостей, що становлять державну таємницю (стаття 422);
- військові службові злочини (статті 423-26);
- злочини, вчинювані в умовах воєнного стану або в бойовій обстановці (статті 427-435).

Суб'єктами військових злочинів можуть бути військовослужбовці та військовозобов'язані (останні тільки у разі, коли вони проходять навчальні (чи перевірні) або спеціальні збори).

Військовослужбовці – це особи, які проходять військову службу. Видами військової служби є: а) строкова військова служба; б) військова служба за контрактом осіб рядового, сержантського і старшинського складу; в) військова служба (навчання) курсантів (слухачів) вищих військових навчальних закладів, а також вищих навчальних закладів, які мають у своєму складі військові інститути, факультети військової підготовки, кафедри військової підготовки (далі ? вищі військові навчальні заклади та військові навчальні підрозділи вищих навчальних закладів); г) військова служба за контрактом осіб офіцерського складу; г) військова служба за призовом осіб офіцерського складу (ст. 2 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу»).

Статистичні дані

За період II півріччя 2014 року та I півріччя 2015 року Бориспільським міськрайонним судом Київської області було розглянуто 2 справи пов'язані з злочинами проти встановленого порядку несення військової служби.

Рішення Бориспільського міськрайонного суду Київської області, по кримінальних справах, пов'язаних із злочинами проти встановленого порядку несення військової служби за даний період часу в апеляційному порядку не оскаржувались.

Вироком Бориспільського міськрайонного суду Київської області від 16 грудня 2014 року затверджено угоду про визнання винуватості Б.-ка С.В. від 26.11.2014 року, підписану в кримінальному провадженні, укладену між прокурором та підозрюваним. За якою, Б.-ка С.В. визнано винним у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.1 ст.409 КК України та призначено йому покарання у виді 2 років позбавлення волі, на підставі ст.75 КК України встановлено іспитовий строк терміном в 1 рік з покладенням на нього обов'язків відповідно до ст.76 КК України.

При цьому суд виходив з того що, Б.-ка С.В. своїми умисними діями, які виразились в ухиленні від несення обов'язків військової служби шляхом обману вчинив кримінальне правопорушення. В період з 19.10.2014 року по 10.11.2014 діючи з прямим умислом, не бажаючи проходити військову службу у військовій частині, маючи намір ухилитися від виконання обов'язків військової служби, вводив в обман свого безпосереднього начальника повідомляючи йому завідома неправдиву інформацію про свій стан здоров'я.

Іншим вироком Бориспільського міськрайонного суду Київської області від 23 квітня 2015 року Н.-ва М.Л. визнано винним у вчиненні дезертирства та призначено покарання у виді позбавлення волі на строк 2 роки, та на підставі ст.75 КК України звільнено від відбуття покарання та призначено йому іспитовий строк тривалістю 2 роки з покладенням обов'язків передбачених ст. 76 КК України.

При цьому суд виходив з того що, Н.-ов М.Л. 17 жовтня 2013 призваний на військову службу та направлений на проходження військової служби до військової частини, наказом командира призначений на посаду стрільця взводу охорони роти охорони, 24 жовтня 2014 року солдат Н.-ов М.Л. діючи з прямим умислом, бажаючи ухилитися від виконання обов'язків військової служби, не одержавши дозволу командира, без поважних причин самовільно залишив місце дислокації військової частини, яка має чітко визначені межі та проводив час на власний розсуд, 27 жовтня 2014 року був затриманий працівниками міліції.

При розгляді зазначених спорів у суддів Бориспільського міськрайонного суду не виникало проблемних та спірних питань щодо їх вирішення.

Підсумовуючи вищевикладене, слід зазначити, що розглядаючи справи даної категорії судді Бориспільського міськрайонного суду Київської області дотримуються вимог матеріального та процесуального законодавства, ретельно вивчають матеріали справ, всебічно, повно і об'єктивно досліджують обставини справи, ухвалюючи кінцеве рішення у справі, про що свідчить відсутність апеляційних скарг.

Стосовно пропозицій щодо заходів, які необхідно вжити для формування єдиної судової практики з цієї категорії справ, слід зазначити, що при розгляді справ та ухвалені рішень суддям потрібно постійно вивчати матеріали судової практики Верховного та Вищого Спеціалізованого Суду, практики Європейського суду з прав людини та обговорювати причини скасування судових рішень судами вищої інстанції.

**В.о. голови
Бориспільського міськрайонного суду
Київської області**

Є.О.Борець